

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Sławomir Pałka

BK-VII.0520.27.2026
Warszawa, 20 lutego 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację nr **14430** w sprawie postulowanych przez organizacje pozarządowe zmian w systemie ochrony dzieci, którą złożył Pan Poseł Franciszek Sterczewski.

Interpelacja została przekazana Ministrowi Sprawiedliwości przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Ad 1

Model Barnahus (po islandzku „Dom dziecka”) polega na współpracy między różnymi instytucjami (sądowymi, socjalnymi, medycznymi) w przyjaznym dla dziecka miejscu. Tego rodzaju placówki oferują pod jednym dachem kompleksową opiekę nad dziećmi, które są ofiarami przestępstw. Wszelkie działania w tym modelu opierają się na współpracy pomiędzy policją, prokuraturą, służbą zdrowia, pomocą społeczną, lokalnymi i rządowymi agendami ochrony dzieci.

Islandzki Barnahus był wzorem przy tworzeniu w ostatnich latach około pięćdziesięciu podobnych ośrodków w krajach Unii Europejskiej. Model ten jest rekomendowany w standardach Rady Europy, jak również przez Komitet Lanzarote.

Dostrzegamy konieczność wdrożenia tej dobrej praktyki w Polsce. Dlatego Ministerstwo Sprawiedliwości zainicjowało przygotowanie miejsc specjalistycznej pomocy dla pokrzywdzonych dzieci. Ośrodki mają być wzorowane na modelu Barnahus. Partnerski projekt powstaje z udziałem Krajowego Urzędu Ochrony Praw Dziecka i Adopcji w Rumunii oraz UNICEF. Celem jest wzmocnienie i rozwój sieci Centrów Pomocy Dzieciom w Polsce. Tak, aby dzieci krzywdzone miały dostęp do przyjaznej, wysoce profesjonalnej i skutecznej pomocy.

Ministerstwo Sprawiedliwości w 2024 roku ogłosiło otwarte konkursy ofert na zadania ze środków Funduszu Sprawiedliwości. Celem konkursów było utworzenie i prowadzenie Centrów Pomocy Dzieciom. W rezultacie zawarto umowy na prowadzenie trzech Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia Pokrzywdzonych – Centrów Pomocy Dzieciom:

- ze Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wielkopolskim, które działa w województwie lubuskim,
- z Częstochowskim Stowarzyszeniem „Etoh” – województwo śląskie,
- z Fundacją na Rzecz Psychoprofilaktyki Społecznej Pro-Fil – województwo podkarpackie.

W tym roku planujemy ogłoszenie konkursów na kolejne specjalistyczne placówki dla dzieci.

Od 2024 roku Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę realizuje w ramach Funduszu Sprawiedliwości projekt na lata 2024–2026, który obejmuje m.in. tworzenie, wzmocnianie i rozbudowę sieci pomocy ofiarom przestępstw. W ramach tego zadania realizowane są szkolenia dla pracowników pierwszego kontaktu oraz prawników, którzy działają w Centrach Pomocy Dzieciom. Prowadzone są również warsztaty dla zespołów terapeutycznych, szkolenia dla koordynatorów Centrum Pomocy Dzieciom, szkolenia prawne, Klub Biegłego Psychologa, Klub Prawnika.

Ad 2

W odniesieniu do kwestii utworzenia „urzędu chroniącego dzieci”, należy wspomnieć o projekcie *Realizacja idei wymiaru sprawiedliwości przyjaznego małoletnim*

oraz wzmocnienie praw osób pokrzywdzonych. Zakłada on wzmocnienie systemu wymiaru sprawiedliwości dla lepszej ochrony dzieci, w tym dzieci uchodźców. Prowadzony jest we współpracy z Biurem UNICEF do spraw reagowania na potrzeby uchodźców w Polsce. Powołano grupę ekspertów pod kierownictwem wyłonionego w konkursie koordynatora – eksperta z wieloletnim doświadczeniem w pracy w brytyjskich służbach socjalnych. Prace toczyły się w czterech podgrupach tematycznych, których zadaniem było opracowanie modelu współpracy multidyscyplinarnej, narzędzi oceny sytuacji dziecka, a także jego ścieżki w systemie ochrony. Zgodnie z planami raport, zawierający opis modelu współpracy, w której centrum będzie instytucja zajmująca się ochroną dzieci, zostanie opublikowany w lutym 2026 roku. Będzie zawierał wnioski możliwe do wykorzystania w pracach legislacyjnych.

Ad 3

Co roku sporządzane jest przez Ministerstwo Sprawiedliwości sprawozdanie z realizacji działań wynikających z Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. W sprawozdaniu zawarte są szczegółowe informacje dotyczące:

- profilaktyki;
- diagnozy społecznej i edukacji społecznej;
- ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą;
- oddziaływania na osoby stosujące przemoc;
- podnoszenia kompetencji w przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W sprawozdaniu znajdują się również szczegółowe dane statystyczne o orzeczeniach sądowych, również sądów rodzinnych w sprawach dotyczących małoletnich. Sprawozdania są publicznie dostępne pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/rodzina/sprawozdania-z-krajowego-programuprzeciwdzialania-przemocy-w-rodzinie>

Ponadto Ministerstwo Sprawiedliwości zbiera dane związane z realizacją Krajowego Planu Przeciwdziałania Prześpięstwowm Przeciwo Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę

Małoletnich¹. Dane te dotyczą czynów karalnych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, w tym popełnionych w cyberprzestrzeni. W ramach Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich powołana została specjalistyczna grupa robocza do spraw sprawozdawczości statystycznej.

Ministerstwo Sprawiedliwości opracowało specjalne sprawozdanie statystyczne, składane przez sądy okręgowe i rejonowe pierwszy raz za 2025 rok. Wzór formularza będzie wykorzystany na potrzeby kolejnych raportów. Ponadto Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę realizuje w ramach Funduszu Sprawiedliwości projekt na lata 2024-2026, który obejmuje m.in. badania nad:

- skalą przemocy wobec dzieci w sporcie,
- wdrażaniem standardów ochrony dzieci,
- praktyką zgłaszania przypadków podejrzenia krzywdzenia dzieci,
- przypadkami stosowania kar fizycznych wobec dzieci.

Dodatkowo informuję, że od 2024 roku Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę realizuje w ramach Funduszu Sprawiedliwości projekt na lata 2024–2026; który obejmuje m.in. obszar dotyczący organizowania i zlecania badań naukowych i prac rozwojowych koszt realizacji zdania 530 074,00 zł:

2024

- Badanie nad skalą przemocy wobec dzieci w sporcie,
- Badanie nad wdrażaniem standardów ochrony dzieci (etap przygotowawczy).

2025

- Kontynuacja badania nad wdrażaniem standardów ochrony dzieci (realizacja i raport),
- Badanie nad praktyką zgłaszania przypadków podejrzenia krzywdzenia dzieci (etap przygotowawczy).

2026

- Kontynuacja badania nad praktyką zgłaszania przypadków podejrzenia krzywdzenia dzieci (realizacja i raport),

¹¹ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20230001235>

- Nowe badanie dotyczące kar fizycznych wobec dzieci (badanie ogólnopolskie CAWI, raport i materiały promocyjne).

Ad 4

Przy Ministrze Sprawiedliwości działa Zespół do Spraw Ochrony Małoletnich, który jest jego organem opiniodawczo-doradczym. Został utworzony na podstawie *Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich*.

W skład Zespołu wchodzi trzech przedstawicieli organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych. Do zadań Zespołu należy:

- opracowywanie krajowych planów oraz ocena postępów ich realizacji,
- analiza przepisów dla ochrony małoletnich przed krzywdzeniem,
- inicjowanie zmian przepisów,
- sporządzanie sprawozdań z realizacji krajowych planów,
- przygotowywanie wytycznych do opracowania standardów,
- aktualizowanie wytycznych co 2 lata.

Udział organizacji pozarządowych stanowi zatem istotny element w kształtowaniu kierunków prac nad systemem ochrony małoletnich.

W Ministerstwie Sprawiedliwości realizowany jest również wspólny projekt Unii Europejskiej i Rady Europy „Wymiar sprawiedliwości przyjazny dzieciom”. Projekt ma zapewnić prawa dzieciom, które mają kontakt z wymiarem sprawiedliwości. Dzieje się to poprzez implementację priorytetów Strategii UE na rzecz Praw Dziecka, Europejskiej Gwarancji Dziecięcej² oraz Strategii Rady Europy na rzecz Praw Dziecka.

² https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/rights-child/eu-strategy-rights-child-and-european-child-guarantee_en

Działania projektowe oparte są na wytycznych Komitetu Ministrów Rady Europy, które dotyczą wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dzieciom³. Mają na celu wsparcie i dostosowanie krajowych systemów aby zagwarantować poszanowanie i skuteczne wdrażanie wszystkich praw dzieci: przed postępowaniem sądowym, w trakcie i po postępowaniu. W ramach projektu, opracowane zostały dane, które posłużą do rekomendacji w zakresie tworzenia w Polsce przyjaznego dzieciom wymiaru sprawiedliwości.

Minister Sprawiedliwości jako dysponent Funduszu Sprawiedliwości, dostrzega również potrzebę zapewnienia systemowych rozwiązań, które pozwolą na profesjonalne i celowe świadczenie pomocy skierowanej do dzieci i młodzieży.

Podstawowym celem Funduszu jest udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, świadkom oraz osobom im najbliższym. Służy temu m.in. Ogólnopolska Sieć Pomocy Pokrzywdzonym, gdzie z pomocy mogą również korzystać dzieci i młodzież pokrzywdzona przestępstwem. Ogłoszone w 2024 roku konkursy na wsparcie miejsc przyjaznych dla dzieci i młodzieży, stanowiły pierwszy etap likwidowania luk we wspieraniu tych grup społecznych ze środków Funduszu Sprawiedliwości.

Obecnie priorytetem są konkursy na wyłonienie podmiotów, które prowadzić będą punkty pomocy pokrzywdzonym przestępstwem w ramach ogólnopolskiej sieci. W wyniku konkursu, który obejmuje finansowanie zadań od 2027 roku, zawarto umowy na prowadzenie trzech Centrów Pomocy Dzieciom, finansowanych ze środków Funduszu Sprawiedliwości. Są to:

- **Centrum Pomocy Dzieciom prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wielkopolskim**, działające na terenie woj. lubuskiego. Projekt ma na celu kompleksową pomoc dzieciom pokrzywdzonym przestępstwem oraz ich rodzinom. Realizacja tego zadania wpłynie na zminimalizowanie przemocy wobec dzieci oraz luk w systemie wsparcia. Centrum zapewni kompleksową pomoc

³[https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016804b2cf3%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%2209000016804b2cf3%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]}) (plik PDF)

co najmniej 100 dzieciom w wieku do 18 lat, które doświadczyły przemocy. Zespół specjalistów (psychologowie, terapeuci, prawnicy) oraz współpraca z lokalnymi instytucjami zwiększą dostępność specjalistycznej pomocy. Centrum przeprowadzi co najmniej pięć kampanii edukacyjnych skierowanych do rodziców, nauczycieli i społeczności lokalnej. Kampanie zwiększą świadomość społeczną na temat praw dziecka oraz procedur zgłaszania przemocy.

Kluczowe zadania:

1. Pomoc psychologiczna: Regularne sesje terapeutyczne indywidualne i grupowe dla dzieci oraz wsparcie emocjonalne i terapeutyczne dla rodzin.
2. Pomoc medyczna: Opieka pediatryczna i psychiatryczna dla dzieci doświadczających przemocy, w celu diagnozowania i leczenia zaburzeń zdrowotnych oraz psychicznych.
3. Pomoc prawna: Konsultacje prawne i reprezentacja prawna dla dzieci i ich rodzin, aby chronić ich prawa i wspierać w postępowaniach prawnych.
4. Pomoc pedagogiczna: Indywidualne wsparcie pedagogiczne dla dzieci, pomoc w adaptacji szkolnej oraz współpraca ze szkołami.
5. Działalność profilaktyczna: Organizacja warsztatów, szkoleń i kampanii informacyjnych dla rodziców, nauczycieli i społeczności lokalnej, aby podnosić świadomość na temat przemocy wobec dzieci oraz sposobów jej zapobiegania.
6. Mediacje rodzinne: Wsparcie rodzin w rozwiązywaniu konfliktów, poprawa komunikacji i relacji rodzinnych.

- **Centrum Pomocy Dzieciom prowadzone przez Częstochockie Stowarzyszenie „Etoh”**, działające na terenie woj. śląskiego. Obejmuje wsparciem dzieci pokrzywdzone przestępstwem oraz doświadczające traumy, przemocy, zaniedbania. Również dzieci ukraińskie i ich rodziny. W ośrodku prowadzone będą codziennie, także wieczorami i w soboty, dyżury osób pierwszego kontaktu. Pomocą służyć będą również specjaliści: psychologowie, psychoterapeuci, pedagodzy, prawnicy, psychiatrzy, pediatrzy, neurologopedzi, coache dziecięcy, mediatorzy

rodzinni, terapeuci prowadzący terapię neurotaktylną. Centrum prowadzi będzie lokalne kampanie edukacyjne i promocyjne, zajęcia rozwojowe dla dzieci, szkolenia dla dorosłych, pikniki rodzinne z okazji Dnia Dziecka.

Realizowane zadania:

1. Świadczenie usług w ramach Centrum Pomocy Dzieciom:

- dyżury Osób Pierwszego Kontakt (codziennie, także wieczorami i w soboty),
- pomoc specjalistów: psychologów, psychoterapeutów, pedagogów, prawników, psychiatrów, pediatrów, neurologopedów, coachów dziecięcych, mediatorów rodzinnych i terapeuty neurotaktylnego,
- wsparcie medyczne i prawne.

2. Zajęcia edukacyjne i rozwojowe:

- warsztaty i szkolenia dla dzieci (kompetencje miękkie: radzenie sobie ze stresem, komunikacja, asertywność, poczucie własnej wartości),
- zajęcia rozwojowe,
- grupy psychoedukacyjne dla dzieci i rodziców,
- lokalne kampanie edukacyjne i szkolenia dla dorosłych (rodziców, nauczycieli, społeczności).

3. Promocja i integracja społeczna.

- **Centrum Pomocy Dzieciom (CPD) prowadzone przez Fundację Na Rzecz Psychoprofilaktyki Społecznej Pro-Fil**, działające na terenie woj. podkarpackiego. Obejmie pomocą m.in. dzieci doświadczające przemoc fizycznej, psychicznej, zaniedbania, wykorzystywania seksualnego. Na wsparcie prawne, socjalne i medyczne będą mogli też liczyć rodzice i opiekunowie dzieci. Ośrodek zapewni dostępność osoby pierwszego kontaktu, psychologa, psychoterapeuty, pedagoga, prawnika, pediatry, psychiatry dziecięcego, a w razie potrzeby także innych specjalistów. Przeprowadzi 390 warsztatów edukacyjnych dla około 5850 uczniów,

5 kampanii edukacyjnych dla rodziców, nauczycieli i społeczności lokalnej,
a także konferencję wojewódzką.

Realizowane zadania:

1. Utworzenie CPD – prace adaptacyjne, dostosowanie i wyposażenie budynku zgodnie ze standardami.
2. Świadczenie usług specjalistycznych (w dni robocze, 9:00–17:00):
 - a. osoba pierwszego kontaktu i psycholog – stała dostępność,
 - b. psychoterapeuta, pedagog, prawnik – min. 4h dziennie,
 - c. pediatra i psychiatra dziecięcy – min. 2h dziennie,
 - d. w razie potrzeby także inni specjaliści (np. lekarze różnych specjalizacji).
3. Pomoc interdyscyplinarna w jednym miejscu – wsparcie psychologiczne, prawne, socjalne, medyczne oraz mediacje rodzinne.
4. Działania edukacyjne i profilaktyczne.
- 5) Promocja CPD.

Z wyrazami szacunku

Sławomir Pałka
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/